TAM PROTEZLERDE RETANSİYON VE STABİLİTE (TUTUCULUK)

TAM PROTEZLERDE TUTUCULUK ÇOK ÖNEMLİ

AĞIZDA DURMAYAN BİR PROTEZLE PEK ÇOK FONKSİYON YAPILAMAZ

TUTUCULUK

- Protetik terimler sözlüğü (1994)

- **RETANSİYON:**Protezin dikey yönde yerinden ayrılmaya karşı gösterdiği dirençtir.

- **STABİLİTE:**Protezin, fonksiyonel kuvvetler altında hareket etmeye veya yer değiştirmeye karşı koyabilmesidir.

TAM PROTEZİN TUTUCULUĞUNU ETKİLEYEN FAKTÖRLER

- Anatomik
- Fiziksel
- Mekanik

ANATOMİK FAKTÖRLER

- Alveol kretin şekli
- Vestibül derinlik
- Damak şekli
- Tüberlerin yapısı
- Torus
- Frenulum
- Dil
- Tükürük
- Mukoza kalınlığı

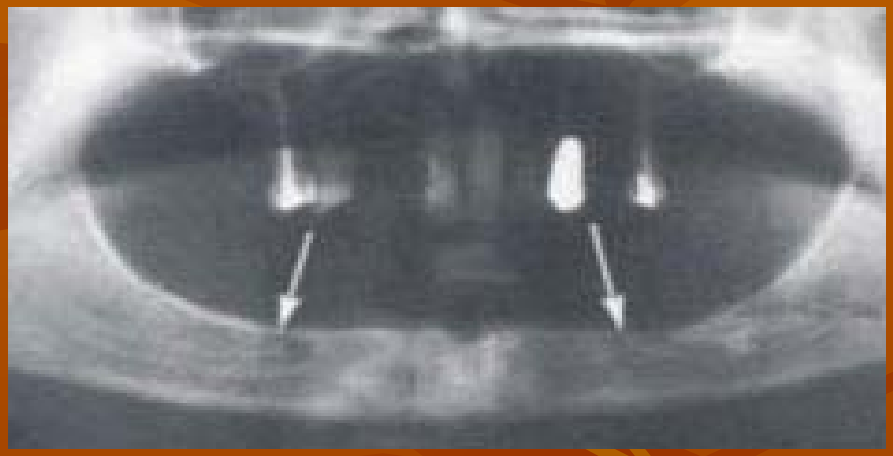

ANATOMİK FAKTÖRLER

- **ALVEOL KRETİN ŞEKLİ**

  Geniş, rezorbe olmamış, U kesiti formunda, sivri kenarları olmayan, çekim sonrası keskin kenarlar oluşmamış alveol kreti

ANATOMİK FAKTÖRLER

- **ALVEOL KRETİN ŞEKLİ**

  Aşırı girintili kretler

ANATOMİK FAKTÖRLER

- **VESTİBÜL DERİNLİK**

  Alveol kretin erimesi, kretin yüksekliğinin azalması (atrofi)

  Vestibül derinliğini arttırma (vestibuloplasti)

  Kretin kemik grefti ile yükseltilmesi

ANATOMİK FAKTÖRLER

- **DAMAK ŞEKLİ**

  Damak yüksekliği arttıkça özellikle lateral kuvvetlere karşı direnç de artar

ANATOMİK FAKTÖRLER

- **TÜBERLERİN YAPISI**

  Geniş ve iri tüberler tutuculuğu artırır, ancak aşırı girintili tuberler protezin girişini olumsuz etkileyeceğinden olumsuz etki gösterir

ANATOMİK FAKTÖRLER

- **TORUS**

Damaktaki büyük toruslar protezin tutuculuğunu olumsuz etkiler.

Alt çenedeki toruslar damaktakilerden tutuculuk açısından daha olumsuz etkiye sahiptir.

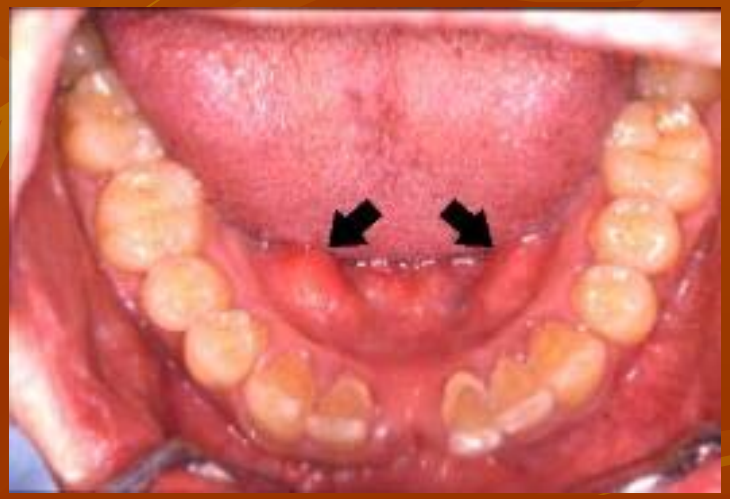

ANATOMİK FAKTÖRLER

- **FRENULUM**

Kretle frenulumun ilişkisi çok önemli

ANATOMİK FAKTÖRLER

- **DİL**

  Dilin büyüklüğü kadar hastanın dilini kontrol etmesi de önemli

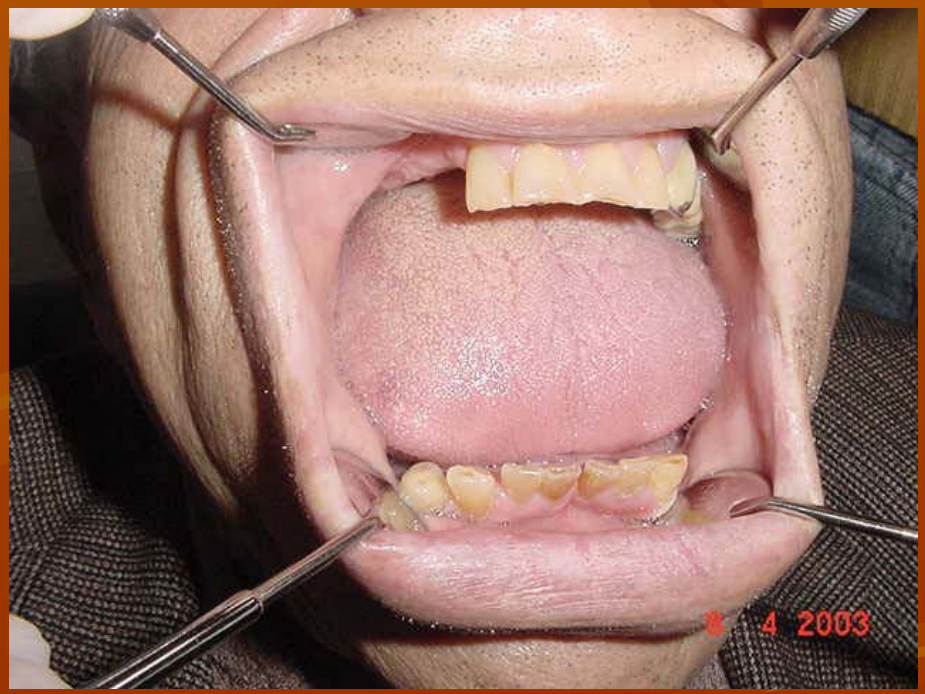

ANATOMİK FAKTÖRLER

- **TÜKÜRÜK**

  Mukozayı ıslatır.

  Adezyon, kohezyon, yüzey gerilim, kapillarite, ıslatma

  Ağız kuruluğu !!

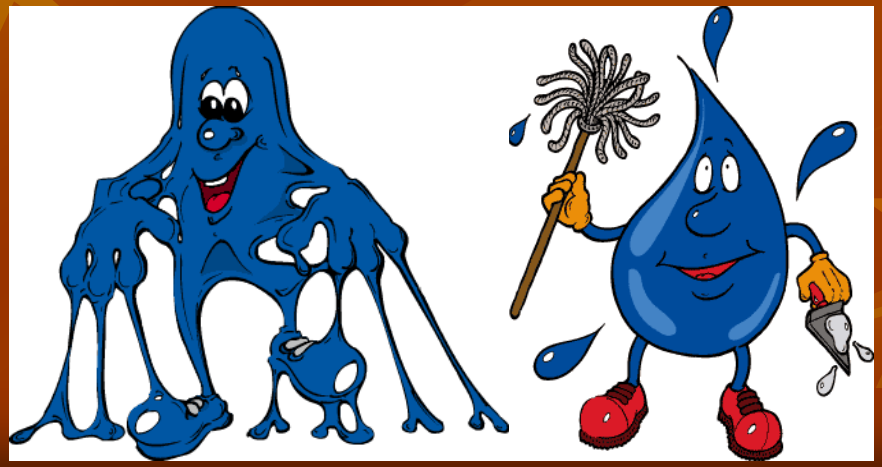

ANATOMİK FAKTÖRLER

- **MUKOZA KALINLIĞI**

  1,5 – 2 mm

  Fibröz kret

  Kombinasyon sendromu

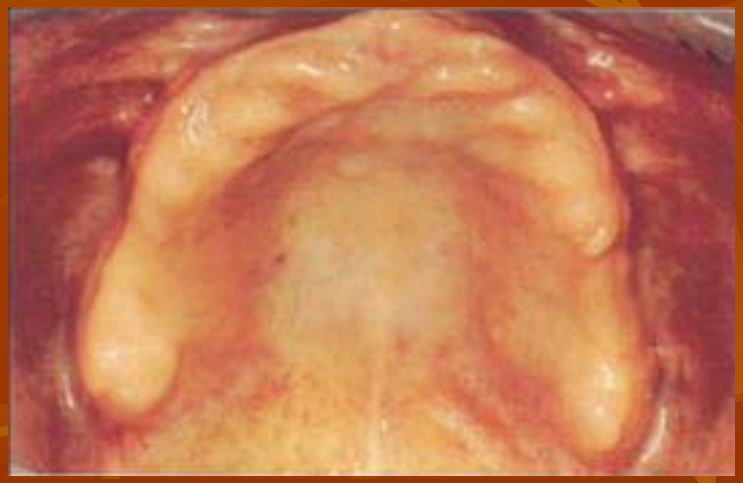

FİZİKSEL FAKTÖRLER

- Adezyon
- Kohezyon
- Yüzey gerilim ve viskozite
- Kapiller çekim
- Atmosfer basıncı
- Protezin ağırlığı

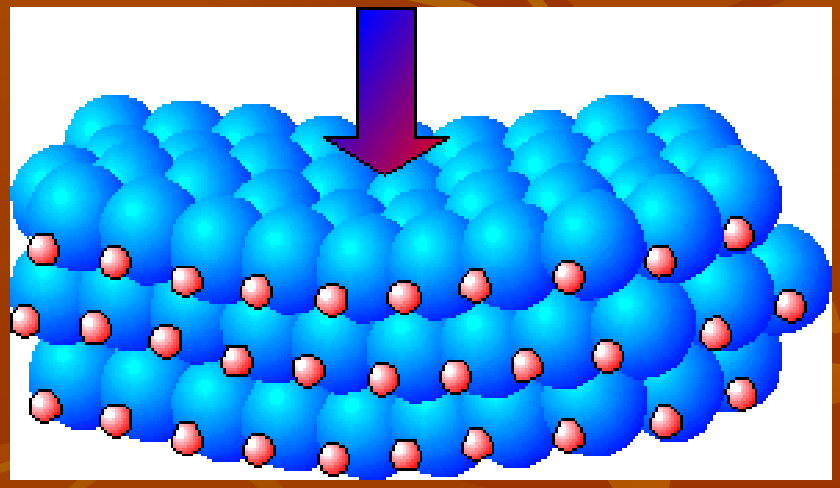

ADEZYON

- Yüzey teması olan iki cismin birbirini çekmesi

Protez kaidesi

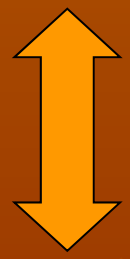

Mukoza

ADEZYON

- CAM YÜZEYLER
  - Yüzeylerin büyüklüğü
  - Yüzeyler arasındaki aralık
  - Cam yüzeyler arasında ıslaklık
  - Yüzeylerin yere paralelliği

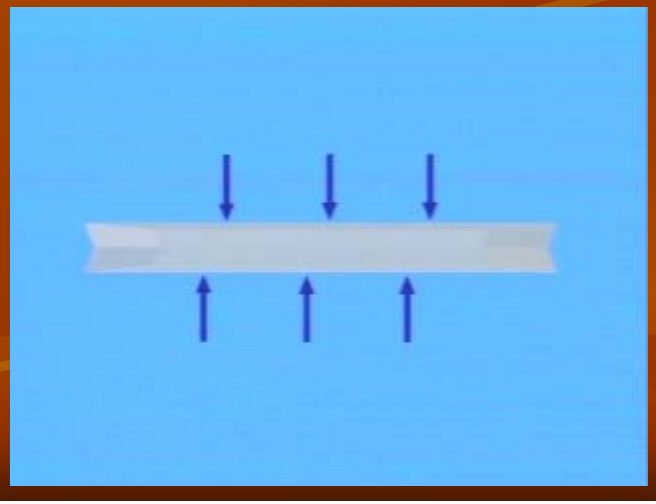

MEKANİK FAKTÖRLER

- Post-dam alanı
- Süksiyon
- Yapıştırıcılar
- Okluzyon-artikülasyon
- Cilalı yüzeyler
- Nötral bölge
- Hermetik kapatma

MEKANİK FAKTÖRLER

- **POST-DAM ALANI**
  - **Protezin posterior sınırında hermetik (periferal) kapatma**

    Hermetik (periferal) kapatma: Protezin kaide plağı altına hava ve tükrük kaçmayacak şekilde kapatma

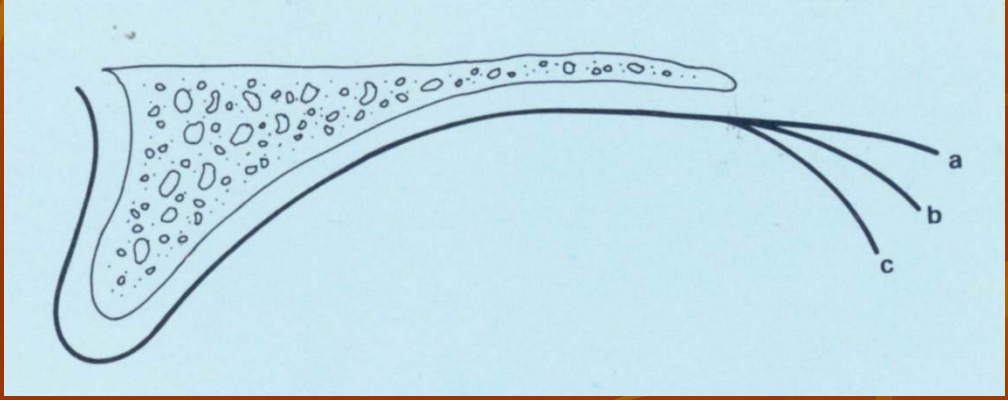

MEKANİK FAKTÖRLER

- POST-DAM ALANININ LOKALİZASYONU
  - Sert ve yumuşak damak bileşiminin gerisinde ??? (yumuşak damağın şekil ve hareketi)
  - Fovea palatininin 1-2 mm gerisinde ???
  - Titreşim çizgisi (vibrasyon hattı)
  - Burundan hava verme - Ah sesi çıkarma
  - Düz çizgi – kelebek konstrüksiyon

MEKANİK FAKTÖRLER

- **POST-DAM ALANININ BELİRLENMESİ**
  - **Endirekt yöntem:** Hekim alanı ağızda belirler ve sabit kalemle işaretleyerek kaide plağına aktarır, kazımasını kendi yapar
  - **Direkt yöntem:** Bireysel ölçü kaşığının arka sınırına özel mumlar (Iowa, Korecta #4) konarak basınç ile şekillendirme
  - **Ampirik yöntem:** Laboratuarda teknisyen tarafından kazıma

MEKANİK FAKTÖRLER

- **SÜKSİYON (Suction, vacuum chamber)**
  - **Amaç: Odacık içinde oluşan negatif hava basıncı yardımıyla tutuculuğun arttırılması**
  - **Yararı: YOK !!**
  - **Çünkü: 1. Boşluk kısa sürede damaktan salgılanan tükürükle dolar**
    2. Mukoza hipertrofisi oluşur

MEKANİK FAKTÖRLER

- YAPIŞTIRICILAR
  - Kaide plağını interokluzal kayıtlar ve kontroller sırasında tutturmak
  - Rezeksiyon protezleri
  - Bollaşmış eski protezlerin kısa süreli kullanımı
  - Retansiyonu zayıf yeni protezlerde hasta tecrübe kazanana kadar

Tragacant ve Karaya reçinesi

MEKANİK FAKTÖRLER

- OKLUZYON-ARTİKÜLASYON
  - Çift taraflı dengeli okluzyon
  - Ön dişlerini konumu

MEKANİK FAKTÖRLER

- **CİLALI YÜZEYLER**
  - **Yanak-dudak-dil şekline uyumlu**

MEKANİK FAKTÖRLER

- NÖTRAL BÖLGE
  - Dil-dudak ve yanağın eşit itme
  - kuvvetini oluşturduğu bölge

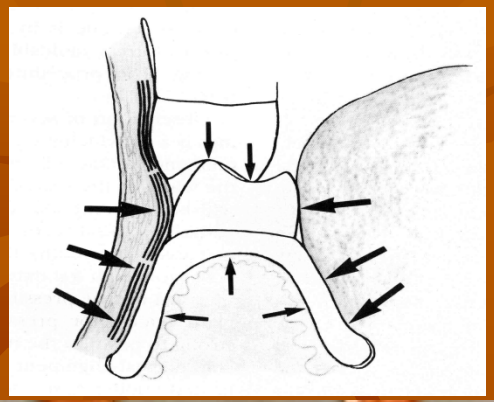

MEKANİK FAKTÖRLER

- HERMETİK KAPATMA
  - Kenar uyumu
  - Kenar şekillendirme (Kerr stenci)
  - İdeal ölçü ve model

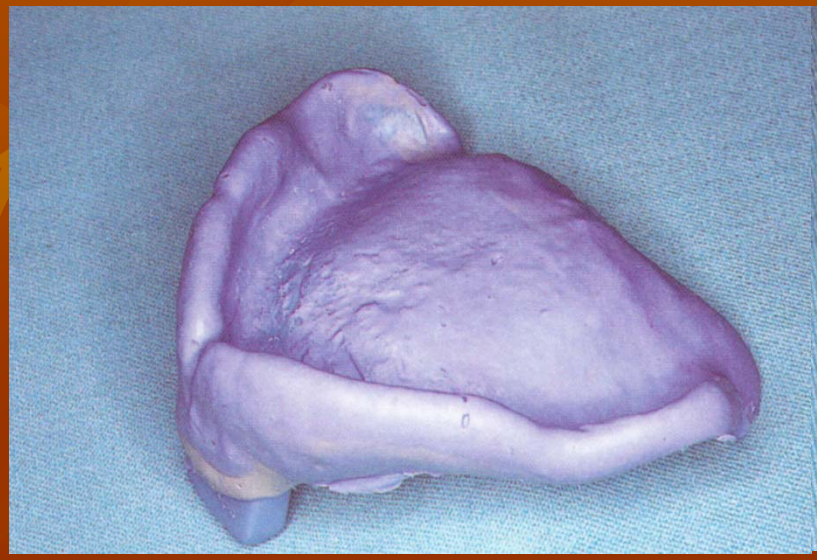

TAM PROTEZLERDE ÖLÇÜ

- **BİREYSEL KAŞIK**
  - **Ağıza tam uyum**
  - **Standart ölçü maddesi kalınlığı**
  - **İstenen bölgelerde basınç oluşturabilme**
  - **Kenar şekillendirme olanağı**

TAM PROTEZLERDE ÖLÇÜ

- **ÖLÇÜ MADDESİNİN ÖZELLİĞİ**
  - **Kontrollu akıcılık**
  - **Islatabilirlik (ağız-model)**
  - **Boyutsal stabilite**

TAM PROTEZLERDE ÖLÇÜ

- **ÖLÇÜ MADDELERİ**
  - **Paris alçısı**
  - **Stenç**
  - **Aljinat**
  - **Çinkooksit öjenol**
  - **Doku düzenleyici maddeler**
  - **Lastik esaslı (silikon) ölçü maddeleri**

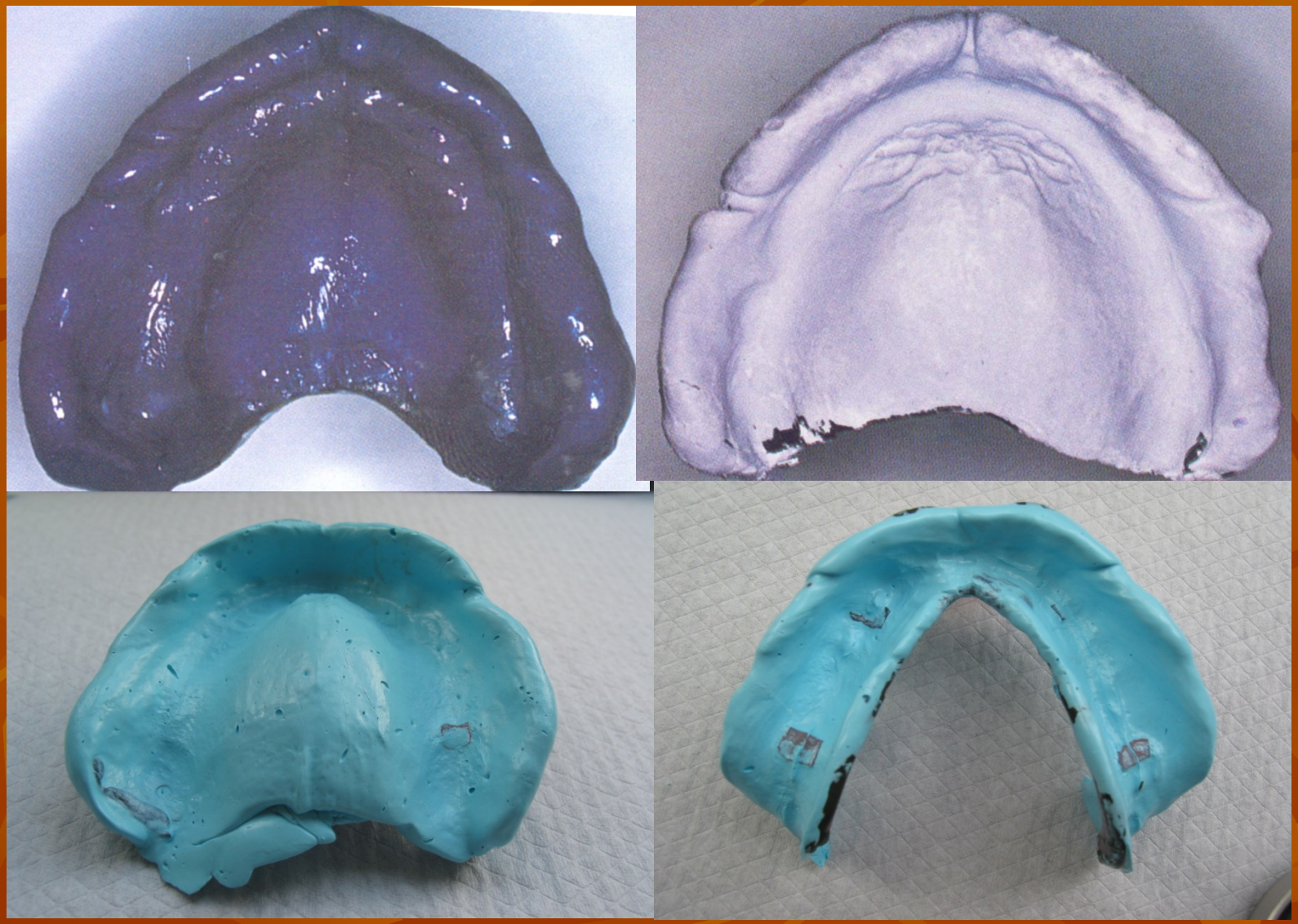

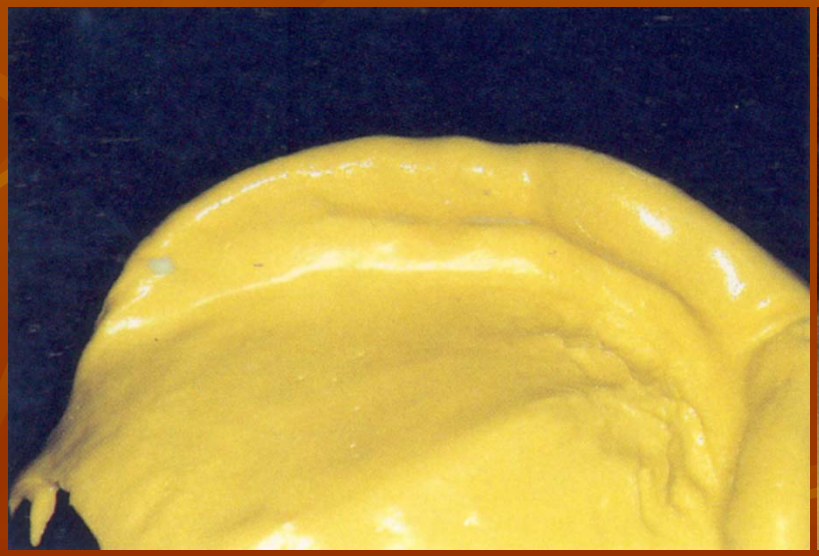

KLİNİK UYGULAMALAR

- Kenarları Kerr stenci ile bölümlü olarak şekillendirilmiş akrilik özel kaşıkla mukostatik ilkelere göre alınan fizyolojik ölçü

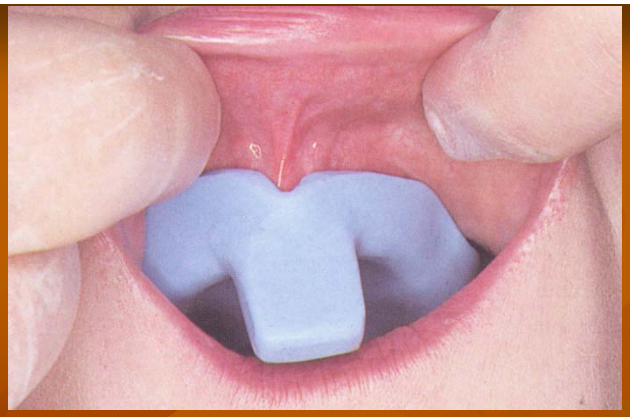

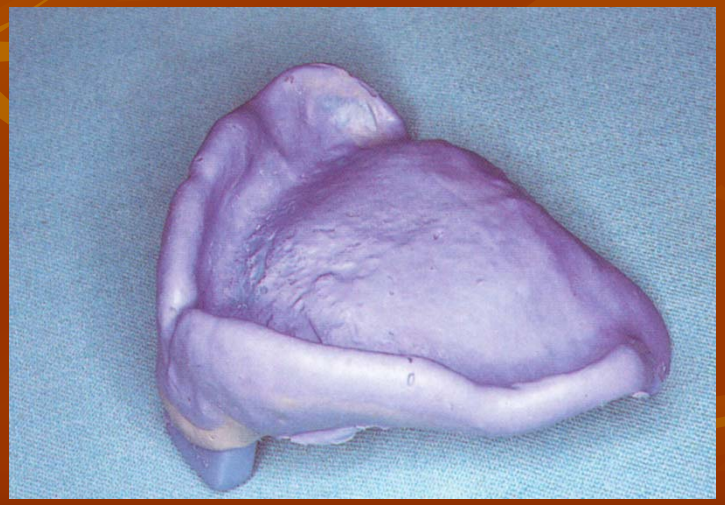

KLİNİK UYGULAMALAR

- Alveol krete tam uyumlu ve sınırlarda biten, hermetik olarak kapatan akrilik kaide plağı

KLİNİK UYGULAMALAR

- Okluzal çatışması olmayan bir protez

KLİNİK UYGULAMALAR

- Dil-yanak ve dudaklardan destek alan bir protez

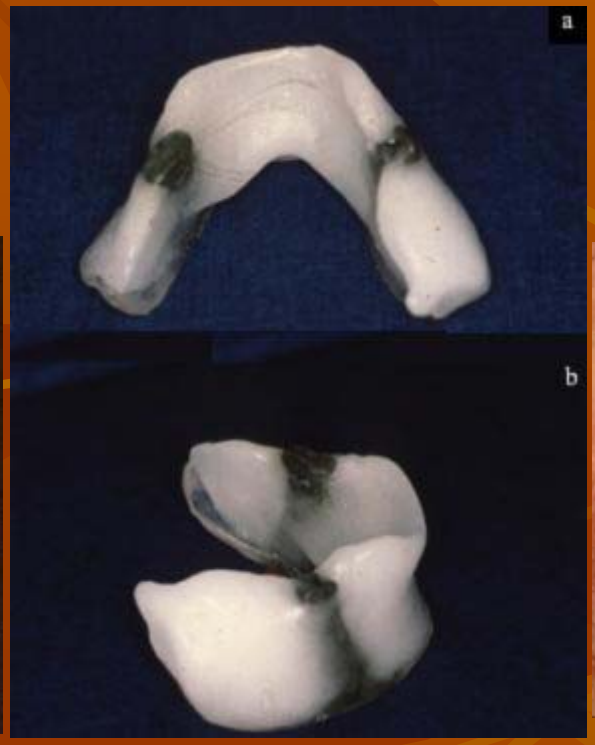

KLİNİK UYGULAMALAR

- Yumuşak dokuların hareketlerinden etkilenmeyen bir protez
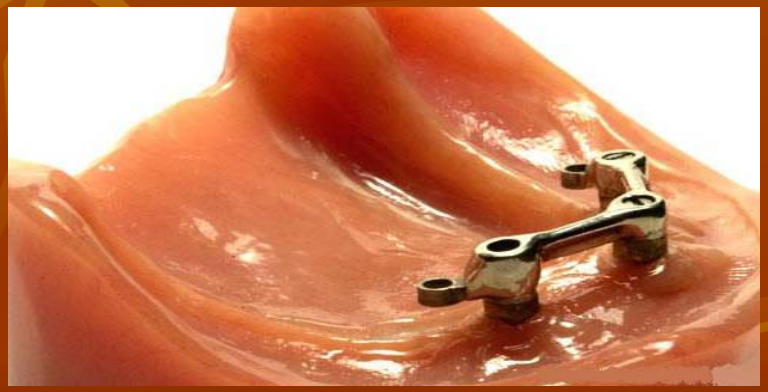
RETANSİYON VE STABİLİZASYONA BİR DESTEK SEÇENEĞİ: İMPLANT DESTEKLİ TAM PROTEZLER